

Björn Sjösvärd

Från: Natalja Kuanova <natalja.kuanova@fi.se>
Skickat: den 31 mars 2023 10:33
Till: FI officiell adress
Ämne: Remiss - förslag till ändrade föreskrifter med anledning av nya regler om likviditetsverktyg för fonder
Bifogade filer: Remisspromemoria.pdf; Följebrev med remisslista.pdf; Förslag till föreskrifter 2013_9.pdf; Förslag till föreskrifter 2013_10.pdf
Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga
Kategorier: Björn
AppServerName: p360_prod
DocumentID: RR 2023-68:01
DocumentIsArchived: -1

Hej,

Finansinspektionen föreslår ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Finansinspektionen bifogar föreskriftsförslag, remisspromemoria och följbrev med remisslista. Remissmaterialet finns även tillgängligt på Finansinspektionens webbplats, www.fi.se.

Skriftliga synpunkter på förslaget lämnas till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm eller via mejl till finansinspektionen@fi.se, senast den 28 april 2023.

Frågor om remissen besvaras av Mattias Laine på telefon 08-408 981 00 eller mejl mattias.laine@fi.se.

Vänlig hälsning,
Natalja Kuanova

NATALJA KUANOVA
Juristassistent/ Legal Assistant
Kapitalmarknadsrätt/ Capital Markets Law

Finansinspektionen
Box 7821, SE-103 97 Stockholm, Sweden
Brunnsgatan 3
Tel +46 8 408 980 00. Dir +46 8 408 985 01
Fax +46 8 24 13 35
natalja.kuanova@fi.se
www.fi.se

Information om hur Finansinspektionen behandlar personuppgifter finns att läsa på FI:s webbplats fi.se/Om FI

2023-03-31

FI dnr 22-25593
(Anges alltid vid svar)

Enligt sändlista

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Remiss – förslag till ändrade föreskrifter med anledning av nya regler om likviditetsverktyg för fonder

Finansinspektionen föreslår ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder, och föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ändringarna gäller för fondbolag och förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder samt AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder.

De föreslagna ändringarna i föreskrifterna innebär i huvudsak krav på fondförvaltare att ha vissa rutiner och lämna viss information när de använder ett så kallat justerat fondandelsvärde. Föreskriftsändringarna föreslås med anledning av förslaget till ändringar i lagen (2004:46) om värdepappersfonder och lagen (2013:561) om alternativa investeringsfonder i propositionen Ett likviditetsverktyg för fonder (prop. 2022/23:65). Regeringen föreslår en reglering av det likviditetsverktyg som på engelska brukar benämnas swing pricing. Syftet med swing pricing är att motverka att de befintliga eller kvarvarande fondandelsägarna påverkas negativt av transaktionskostnader som uppstår för en fond vid nettoflöden in i eller ut ur fonden.

Ändringarna i föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Skriftliga synpunkter på förslagen lämnas till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm eller via mejl till finansinspektionen@fi.se, senast den 28 april 2023. Ange diarienummer FI dnr 22-25593.

Frågor om remissen besvaras av Mattias Laine på telefon

08-408 981 00 eller mejl mattias.laine@fi.se.

Finansinspektionen bifogar förslag till föreskrifter och remisspromemoria.
Remissmaterialet finns även tillgängligt på Finansinspektionens webbplats,
www.fi.se.

FINANSINSPEKTIONEN

Kenneth Edgren
Regelgivningsansvarig

Bilagor:
Förslag till föreskrifter
Remisspromemoria

Sändlista:

Bokföringsnämnden
Fondtorgsnämnden
Kammarkollegiet
Kommerskollegium
Konkurrensverket
Konsumentverket
Pensionsmyndigheten
Regelrådet
Revisorsinspektionen
Riksgäldskontoret
Riksrevisionen
Skatteverket
Statens tjänstepensionsverk
Statistiska centralbyrån
Sveriges riksbank

Aktiemarknadsbolagens förening
Aktiemarknadsnämnden
Aktiespararna
Andra AP-fonden
FAR
Finansbolagens Förening
Finansförbundet
Fjärde AP-fonden
Fondbolagens förening
Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden
Föreningen Svensk Värdepappersmarknad
Första AP-fonden
Konsumenternas Bank- och finansbyrå
Nämnden för svensk redovisningstillsyn
Näringslivets Regelnämnd
Rådet för finansiell rapportering
Sjunde AP-fonden
Sjätte AP-fonden
Sparbankernas Riksförbund
Svensk Försäkring

Svenska Bankföreningen
Svenska försäkringsförmedlares förening
Svenskt Näringsliv
Sveriges advokatsamfund
Sveriges Finansanalytikers Förening
Sveriges Konsumenter
Sveriges Redovisningskonsulters förbund
Tredje AP-fonden

För kännedom:
Finansdepartementet
Justitiedepartementet

Remisspromemoria

Datum 2023-03-31

FI dnr 22-25593

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Ändrade föreskrifter med anledning av nya regler om likviditetsverktyg för fonder

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår ändringar i inspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder, och föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ändringarna gäller för fondbolag och förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder samt AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder.

De föreslagna ändringarna i föreskrifterna innebär i huvudsak krav på fondförvaltarna att ha vissa rutiner och lämna viss information när de använder ett så kallat justerat fondandelsvärde. Föreskriftsändringarna föreslås med anledning av förslaget till ändringar i lagen (2004:46) om värdepappersfonder och lagen (2013:561) om alternativa investeringsfonder i propositionen Ett likviditetsverktyg för fonder (prop. 2022/23:65). Regeringen föreslår en reglering av det likviditetsverktyg som på engelska brukar benämnas swing pricing. Syftet med swing pricing är att motverka att de befintliga eller kvarvarande fondandelsägarna påverkas negativt av transaktionskostnader som uppstår för en fond vid nettoflöden in i eller ut ur fonden.

Ändringarna i föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Om swing pricing.....	3
1.2	Målet med regleringen.....	3
1.3	Nuvarande och kommande regelverk	4
1.4	Regleringsalternativ	5
1.5	Rättsliga förutsättningar	6
1.6	Ärendets beredning	7
2	Motivering och överväganden	7
2.1	Rutiner vid tillämpning av ett justerat fondandelsvärde	7
2.2	Fondbestämmelser vid tillämpning av ett justerat fondandelsvärde	11
2.3	Informationsbroschyr vid tillämpning av ett justerat fondandelsvärde	13
2.4	Årsberättelse och halvsårsredogörelse vid tillämpning av ett justerat fondandelsvärde.....	15
2.5	Ikraftträdande	17
3	Förslagets konsekvenser	17
3.1	Inledande ställningstaganden och utgångspunkter	17
3.2	Konsekvenser för samhället och konsumenterna.....	18
3.3	Konsekvenser för företagen	19
3.4	Konsekvenser för Finansinspektionen	21
3.5	Övriga konsekvenser.....	21

1 Utgångspunkter

1.1 Om swing pricing

Varje värdepappersfond ska ha en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till den riskspridning som är förenad med fondens placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna. Motsvarande gäller som huvudregel även för specialfonder. Samtidigt kan fondverksamhet vara förenad med en viss likviditetsrisk. Med likviditetsrisk i en fond avses risken för att tillgångar i fonden inte kan omsättas till kontanta medel inom planerad tid till ett rimligt pris för att fullgöra skyldigheten att lösa in andelar. Det är viktigt att fondförvaltare (fondbolag, förvaltningsbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder) kan hantera likviditetsrisker i fondförvaltningen, men också att de har tillgång till lämpliga verktyg för att kunna göra det. Det finns flera sådana verktyg och för dem brukar samlingsnamnet likviditetsverktyg användas.

Det likviditetsverktyg som på engelska kallas swing pricing används för att omfördela kostnader (transaktionskostnader) som uppstår för en fond när tillgångar köps in till fonden eller tillgångar i fonden säljs. Det kan röra sig om exempelvis transaktionsavgifter och skatter. Också sådana effekter som uppstår för fonden genom skillnaden mellan köp- och säljkurs (spread) bör kunna betraktas som transaktionskostnader. Ett annat exempel på vad som bör kunna anses som transaktionskostnader är kostnader för marknadspåverkan. Sådana kostnader kan uppstå om förvaltaren genom att efterfråga eller erbjuda tillgångar i en stor volym påverkar marknadspriset på dessa.

När fondförvaltaren tillämpar swing pricing använder den en justeringsfaktor som bestäms med beaktande av transaktionskostnaderna. Syftet är att åstadkomma en justering av fondandelsvärdet som så långt som möjligt kompenserar fonden, och därmed även de befintliga eller kvarvarande andelsägarna, för transaktionskostnaderna. Justeringen kan göras vid varje nettoinflöde eller nettoutflöde (så kallad full justering, eller på engelska *full swing pricing*) eller bara när nettoflödet överstiger ett visst tröskelvärde (så kallad partiell justering, eller på engelska *partial swing pricing*).

1.2 Målet med regleringen

I propositionen Ett likviditetsverktyg för fonder (prop. 2022/23:65, nedan propositionen) föreslår regeringen att fondbolag och förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder och förvaltare av alternativa investerings-

fonder (AIF-förvaltare) som förvaltar specialfonder ska få använda sig av swing pricing. Förslaget innebär att fondförvaltare ska kunna få tillstånd av Finansinspektionen att tillämpa swing pricing genom att beräkna och använda ett justerat fondandelsvärde. Lagförslaget innebär en möjlighet till det som kallas partiell justering. I propositionen föreslås vidare att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, ska få meddela föreskrifter om utformningen och tillämpningen av metoder för justerat fondandelsvärde och om vilka krav som ska uppfyllas när ett justerat fondandelsvärde beräknas och används.

De förslag som Finansinspektionen behandlar i denna remisspromemoria utgår från innehållet i propositionen och från att myndigheten kommer att få bemyndigande att meddela sådana föreskrifter som nämns i propositionen. Finansinspektionen föreslår därför ändringar i två befintliga föreskrifter.

Målet med de föreslagna föreskrifterna är att införa detaljerade bestämmelser om vilka krav fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare ska uppfylla för att få tillämpa ett justerat fondandelsvärde och vilken information som sådana fondförvaltare ska lämna när de använder ett justerat fondandelsvärde.

1.3 Nuvarande och kommande regelverk

Fondbolag och förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder samt AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder har i dag möjlighet att tillämpa ett justerat försäljnings- och inlösenpris om Finansinspektionen godkänner fondbestämmelser om detta enligt 4 kap. 9 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder (LVF) respektive 12 kap. 3 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (LAIF). Finansinspektionen har inte meddelat några föreskrifter om justerat försäljnings- och inlösenpris.

Ett justerat fondandelsvärde innebär att själva fondandelsvärdet justeras för att motverka att de befintliga eller kvarvarande fondandelsägarna påverkas negativt av transaktionskostnader som uppstår vid nettoflöden in i eller ut ur fonden. Enligt Finansinspektionens bedömning är det enligt svensk rätt i dag inte tillåtet att tillämpa ett justerat fondandelsvärde i värdepappersfonder eller specialfonder.

I propositionen föreslås en reglering av fondbolags, förvaltningsbolags och AIF-förvaltares användning av ett justerat fondandelsvärde. Regeringen föreslår att det ska anges i fondbestämmelserna om justerat fondandelsvärde

tillämpas och, i så fall, vilken metod som används för beräkningen (4 kap. 8 § 7 LVF). I propositionen anges även att ett fondbolag får tillämpa ett justerat fondandelsvärde för en värdepappersfond efter tillstånd från Finansinspektionen samt under vilka förutsättningar som ett sådant tillstånd får ges (4 kap. 10 b § LVF). För att få tillstånd ska fondbolaget ha den organisation, de system och den kompetens som behövs. Det förfarande som fondbolaget tillämpar måste vara förenligt med fondandelsägarnas gemensamma intresse och ge möjlighet till betryggande insyn och kontroll. Tillstånd ges genom att Finansinspektionen godkänner fondbestämmelserna för fonden (se propositionen s. 28). Motsvarande krav föreslås gälla för förvaltningsbolag och tillämpning av ett justerat fondandelsvärde i en värdepappersfond respektive för AIF-förvaltare och specialfonder. Den metod för swing pricing som i dag används av vissa fondförvaltare, ett justerat försäljnings- och inlösenpris, får fortsätta att tillämpas av fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare under en övergångsperiod.

Europeiska kommissionen lämnade i november 2021 ett förslag om att det i AIFM-direktivet¹ och Ucits-direktivet² ska införas ett harmoniserat regelverk för olika likviditetsverktyg där bland annat swing pricing ingår.³ För närvarande pågår det förhandlingar i Europaparlamentet och rådet, som kan komma att föranleda både lag- och föreskriftsändringar framöver. I dagsläget är det oklart hur det nya regelverket kan komma att utformas slutligt och när det ska börja tillämpas.

1.4 Regleringsalternativ

Med hänsyn till att lagförslaget i propositionen har utformats så att dess innebörd i vissa delar bör kompletteras och preciseras i föreskrifter, bedömer Finansinspektionen att det inte är lämpligt att helt avstå från att införa en bindande reglering. Föreskrifterna förväntas även underlätta inspektionens tillsyn när det gäller tillämpning av ett justerat fondandelsvärde. Inspektionen anser dock att det för närvarande inte finns skäl att

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag).

³ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 2011/61/EU och 2009/65/EG vad gäller delegeringsarrangemang, hantering av likviditetsrisker, tillsynsrapportering, tillhandahållande av förvarings- och depåförvaringstjänster samt låneutgivning från alternativa investeringsfonder (COM(2021) 721 final).

införa bindande regler om den närmare utformningen och tillämpningen av metoder för justerat fondandelsvärde.

1.5 Rättsliga förutsättningar

1.5.1 Fondföreskrifterna

Finansinspektionen har med stöd av bemyndiganden i 18 § förordningen (2013:588) om värdepappersfonder meddelat Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder (fondföreskrifterna).

I propositionen föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om utformningen och tillämpningen av metoder för justerat fondandelsvärde enligt 4 kap. 10 b § LVF och om vilka krav som ska uppfyllas när ett justerat fondandelsvärde beräknas och används (13 kap. 1 § 16 LVF). Finansinspektionen utgår i denna remisspromemoria från att inspektionen kommer att få ett bemyndigande att meddela sådana föreskrifter, och förutsätter i förslagen till föreskrifter att så blir fallet.

Finansinspektionen får redan i dag, enligt 18 § 18 förordningen om värdepappersfonder, meddela föreskrifter om innehållet i fondbestämmelser enligt 4 kap. 8 § LVF. Inspektionen får enligt 18 § 21 och 23 samma förordning även meddela föreskrifter om innehållet i informationsbroschyrer enligt 4 kap. 15 och 16 §§ LVF och i årsberättelser och halvårsredogörelser enligt 4 kap. 18 § LVF.

När det gäller förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond gäller i stor utsträckning vad som föreskrivs för fondbolag (se 1 kap. 6 d § LVF). Även det som sägs om fondbolag i fondföreskrifterna gäller i stor utsträckning för förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond (se 1 kap. 2–4 §§ fondföreskrifterna).

1.5.2 AIF-föreskrifterna

Finansinspektionen har med stöd av bemyndiganden i 4 och 5 §§ förordningen (2013:587) om förvaltare av alternativa investeringsfonder meddelat Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-föreskrifterna).

I propositionen föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om utformningen och tillämpningen

av metoder för justerat fondandelsvärde enligt 4 kap. 10 b § LVF och om vilka krav en AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond ska uppfylla när förvaltaren enligt 12 kap. 5 § LAIF beräknar och använder ett justerat fondandelsvärde (15 kap. 3 § LAIF). Finansinspektionen utgår i denna remisspromemoria, från att inspektionen kommer att få ett bemyndigande att meddela sådana föreskrifter, och förslagen till föreskrifter förutsätter att så blir fallet.

Finansinspektionen får redan i dag, enligt 5 § 19 förordningen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, meddela föreskrifter om vad AIF-förvaltaren ska iaktta för att uppfylla bestämmelserna i 12 kap. 3 § LAIF. Finansinspektionen får enligt 5 § 13 och 20 samma förordning även meddela föreskrifter om innehållet i informationsbroschyrer enligt 10 kap. 1 § och 12 kap. 7 § LAIF respektive i årsberättelser och halvårsredogörelser enligt 12 kap. 10 § LAIF.

1.6 Ärendets beredning

Finansinspektionen har i arbetet med att ta fram förslaget till ändringar i fondföreskrifterna haft kontakt med en extern referensgrupp som består av två representanter från Fondbolagens förening.

2 Motivering och överväganden

2.1 Rutiner vid tillämpning av ett justerat fondandelsvärde

Finansinspektionen föreslår att ett fondbolag som tillämpar ett justerat fondandelsvärde i en värdepappersfond som fondbolaget förvaltar, ska ha lämpliga rutiner som säkerställer att tillämpningen är korrekt och enhetlig. Rutinerna ska åtminstone ange metoderna för hur tröskelvärdet och justeringsfaktorn beräknas och används samt hur arbetet med det justerade fondandelsvärdet är organiserat och utförs. Rutinerna ska även ange vilken eller vilka funktioner i fondbolaget som ansvarar för arbetet och hur fondbolagets tillämpning av det justerade fondandelsvärdet följs upp, utvärderas och dokumenteras. Inspektionen föreslår att rutinerna ska anges i bolagets interna regler för fondredovisning eller i motsvarande skriftliga dokument.

Finansinspektionen föreslår vidare att det som ska gälla för fondbolag och värdepappersfonder också ska gälla för förvaltningsbolag och värdepappersfonder, respektive för AIF-förvaltare och specialfonder.

Användningen av ett justerat fondandelsvärde ställer höga organisatoriska krav i fråga om löpande kontroll, uppföljning och utvärdering. Redan i dag ska fondbolag bland annat ha sunda rutiner för förvaltning av verksamheten, redovisning, intern kontroll samt drift och förvaltning av sina informationssystem (2 kap. 17 § LVF). Fondbolag ska även ha personal med den kompetens och kunskap som krävs för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter (7 kap. 1 § 4 fondföreskrifterna).

När det först gäller fondbolag så kan ett sådant bolag få tillstånd att tillämpa ett justerat fondandelsvärde endast om bolaget uppfyller de organisatoriska krav som följer av föreslagna 4 kap. 10 b § andra stycket 1 LVF. Finansinspektionen förväntas få bemyndigande att föreskriva om vilka krav som ska uppfyllas när ett justerat fondandelsvärde beräknas och används (se 13 kap. 1 § 16 LVF).

Som nämnts ovan finns redan vissa allmänna organisatoriska krav på fondbolag och deras verksamhet. Dessa krav, till exempel att personal har den kompetens och kunskap som krävs för att fullgöra sina arbetsuppgifter, gäller även när fondbolag använder ett justerat fondandelsvärde. Finansinspektionen anser därför att det för närvarande inte finns behov av att föreskriva om allmänna krav när det gäller vilken organisation och kompetens ett fondbolag ska ha när ett justerat fondandelsvärde beräknas och används.

En korrekt tillämpning av ett justerat fondandelsvärde kan dock förväntas kräva att fondbolaget har vissa särskilda rutiner på plats som preciserar bolagets hantering av de olika ställningstaganden och frågor som kan förväntas i den löpande fondverksamheten. Finansinspektionen anser därför att det finns behov av att föreskriva om att ett fondbolag ska ha lämpliga rutiner för att använda ett justerat fondandelsvärde. Rutinerna bör komma till uttryck i skriftliga dokument avsedda för internt bruk inom fondbolaget och vara till ledning för fondbolagets anställda. Rutinerna bör därför anges i bolagets interna regler för fondredovisning eller i andra liknande skriftliga dokument som motsvarar dessa (jfr 1 kap. 9 § andra stycket 15 fondföreskrifterna). Detta innebär bland annat att rutinerna som utgångspunkt ska godkännas av bolagets styrelse.

För att ett fondbolag konsekvent ska kunna vidta rätt åtgärder när det tillämpar ett justerat fondandelsvärde, behöver bolaget således ha lämpliga rutiner som redogör för tillämpningen av det justerade fondandelsvärdet. Rutinerna bör syfta till att säkerställa att fondbolagets tillämpning av ett justerat fondandelsvärde är förutsebar och förenlig med likabehandlingsprincipen. Detta kan fondbolaget uppfylla genom att i sina rutiner ha ett fastställt arbetssätt och en intern process som bidrar till att det vid varje tidpunkt använder ett korrekt värde när det hanterar ett justerat fondandelsvärde. Ett fondbolag ska ha aktuella interna regler och rutiner för de värdepappersfonder som bolaget förvaltar, som gör det möjligt för bolaget att på Finansinspektionens begäran i rimlig tid lämna finansiella rapporter som dels ger en rättvisande bild av värdepappersfondens finansiella ställning, dels överensstämmer med alla tillämpliga standarder och regler för redovisning (se 7 kap. 6 § fondföreskrifterna). Styrelsen och den verkställande direktören ska regelbundet bedöma och se över fondbolagets interna regler (se 7 kap. 11 § fondföreskrifterna). Mot denna bakgrund, och ur ett konsumentskyddsperspektiv, är det av vikt att rutinerna är uppdaterade.

Som utgångspunkt kan det antas att ett fondbolag i sin hantering av ett justerat fondandelsvärde har system som till exempel uppmärksammar bolaget när tröskelvärdet överskrids. Rutinerna bör innehålla metoderna för hur tröskelvärdet och justeringsfaktorn beräknas och används. Rutinerna bör därmed innehålla information om vilka faktorer bolaget tar hänsyn till när det fastställer tröskelvärdet och justeringsfaktorn. Det bör även framgå hur ofta tröskelvärdet och justeringsfaktorn ses över och beräknas. För att ge en djupare förståelse för hur fondbolaget använder ett justerat fondandelsvärde och dess effekter bör även beräkningsmodeller ingå i rutinen.

Vidare ska det i rutinerna finnas en övergripande redogörelse för hur bolaget organiserar och utför arbetet med ett justerat fondandelsvärde. Det innebär att bolaget tydliggör vilka delar av organisationen som är involverade i arbetet med det justerade fondandelsvärdet. Det innebär även att rutinerna bör redogöra för bolagets process för det justerade fondandelsvärdet genom att specificera vilka arbetsmoment som ska utföras, vilka avstämningar som ska göras och vem eller vilka som utför de olika arbetsmomenten. Eftersom användningen av ett justerat fondandelsvärde kräver regelbunden översyn av tröskelvärde och justeringsfaktor, förutsätter det att rutinerna tydliggör vilka funktioner som ansvarar för arbetet med det justerade fondandelsvärdet. Som nämnts ovan bör rutinerna ingå i de interna reglerna för fondredovisning eller i motsvarande skriftliga dokument. Rutinerna bör

även ange hur tillämpningen av det justerade fondandelsvärdet följs upp, utvärderas och dokumenteras. Finansinspektionen godkänner inte fondbolagets rutiner i sig genom ett särskilt beslut. Finansinspektionen har i stället möjlighet att kontrollera att fondbolaget har lämpliga rutiner för att använda ett justerat fondandelsvärde i samband med att bolaget ansöker om godkännande av fondbestämmelser med tillämpning av ett justerat fondandelsvärde. Inspektionen kan även i tillsynen kontrollera dels att bolaget har följt sina rutiner, dels att även eventuella uppdateringar av rutinerna säkerställer en korrekt och enhetlig tillämpning av det justerade fondandelsvärdet.

De specifika lagkraven när det gäller ett justerat fondandelsvärde som föreslås i propositionen är desamma för fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare. Finansinspektionen förväntas även få bemyndigande att föreskriva om vilka krav ett förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder och AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder ska uppfylla när de beräknar och använder ett justerat fondandelsvärde (se 1 kap. 6 d § och 13 kap. 1 § 16 LVF respektive 15 kap. 3 § LAIF). Det framstår som en god ordning för såväl förvaltare och investerare som tillsynsmyndigheter att förutsättningarna för att tillämpa ett justerat fondandelsvärde är likartade, oavsett vilken förvaltare som förvaltar en värdepappersfond eller specialfond i Sverige. Det är därför lämpligt att det som Finansinspektionen nu föreslår i fråga om fondbolag och värdepappersfonder även ska gälla för förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder och AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder.

I likhet med de organisatoriska krav som ställs på fondbolag ska även AIF-förvaltare ha sunda rutiner för bland annat förvaltning av verksamheten, redovisning, intern kontroll samt drift och förvaltning av sina informationssystem (8 kap. 2 § LAIF). AIF-förvaltare ska också ha personal med den kompetens och kunskap som krävs för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter (artikel 22 i kommissionens delegerade förordning⁴). När det gäller förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder följer allmänna organisatoriska krav för bolaget av bestämmelser i förvaltningsbolagets hemland.

⁴ Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 231/2013 av den 19 december 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU vad gäller undantag, allmänna verksamhetsvillkor, förvaringsinstitut, finansiell hävstång, öppenhet och tillsyn.

För de förvaltningsbolag och AIF-förvaltare som inte träffas av svenska föreskrifter om till exempel interna regler innebär de föreslagna bestämmelserna om justerat fondandelsvärde att rutinerna i stället ska anges i skriftliga dokument som motsvarar fondbolagens interna regler för fondredovisning. Som nämnts ovan omfattas förvaltningsbolag av de allmänna organisatoriska krav som gäller i förvaltningsbolagets hemland. Att förvaltningsbolagen när det gäller tillämpning av ett justerat fondandelsvärde ska upprätta rutiner med ett visst innehåll får dock anses hänförligt till de regler som gäller för fondens funktion och inte till de allmänna organisatoriska krav som ställs på bolaget enligt reglerna i hemlandet (se prop. 2010/11:135 s. 116).

Mot bakgrund av det nu anförda föreslår Finansinspektionen att det införs en ny paragraf, 7 kap. 8 a §, i fondföreskrifterna som innebär att fondbolag ska ha lämpliga rutiner för att säkerställa en korrekt och enhetlig tillämpning av justerat fondandelsvärde. När det gäller förvaltningsbolag bör en hänvisning till den nya paragrafen läggas till i 1 kap. 2 och 3 §§ fondföreskrifterna. När det gäller AIF-förvaltare föreslår Finansinspektionen att det införs en hänvisning till 7 kap. 8 a § fondföreskrifterna i en ny paragraf, 12 kap. 7 a §, i AIF-föreskrifterna.

2.2 Fondbestämmelser vid tillämpning av ett justerat fondandelsvärde

Finansinspektionen föreslår att ett fondbolag som tillämpar ett justerat fondandelsvärde i en värdepappersfond som bolaget förvaltar, tydligt ska beskriva i fondbestämmelserna hur det justerade fondandelsvärdet beräknas och används. Beskrivningen ska inkludera metoden för hur tröskelvärdet och justeringsfaktorn fastställs samt den högsta möjliga justeringsfaktor som kan tillämpas i fonden.

Finansinspektionen föreslår också att det som ska gälla för fondbolag och värdepappersfonder även ska gälla för förvaltningsbolag och värdepappersfonder respektive för AIF-förvaltare och specialfonder.

För varje värdepappersfond ska det finnas fondbestämmelser som upprättas av fondbolaget (4 kap. 8 § första stycket LVF). Fondbestämmelser är ofta förhållandevis kortfattade och konkreta och utgör ett ramverk för fondbolaget att förhålla sig till vid förvaltning av fonden. Fondbestämmelserna och ändringar i dem ska godkännas av Finansinspektionen (4 kap. 9 § första stycket LVF). Som framgår av föreslagna 4 kap. 8 § andra stycket 7 LVF

ska fondbestämmelserna ange om justerat fondandelsvärde tillämpas och, i så fall, vilken metod som används för beräkningen. Finansinspektionen anser att det är av vikt att denna beskrivning inkluderar specifik information som gör det möjligt att genom fondbestämmelserna få en bild av den metod som används i fonden. Mot denna bakgrund bör fondbolag som använder justerat fondandelsvärde i en fond i sin beskrivning inkludera metoden för att fastställa tröskelvärdet och justeringsfaktorn samt den högsta möjliga justeringsfaktor som kan tillämpas i fonden.

Som har framgått i avsnitt 1.2 innebär lagförslaget en möjlighet för fondbolag att använda sig av så kallad partiell justering, det vill säga att bolaget kan tillämpa ett justerat fondandelsvärde när nettoflödet in i eller ut ur fonden överstiger ett visst tröskelvärde (se även prop. 2022/23:65 s. 18). Tröskelvärdet anger vid vilket nettoflöde in i eller ut ur fonden som bolaget tillämpar det justerade fondandelsvärdet. För att förhindra att fondbolaget tillämpar ett justerat fondandelsvärde godtyckligt, måste ett tröskelvärde fastställas. Tröskelvärdet bör bestämmas utifrån den enskilda fonden, exempelvis som en viss procent av fondförmögenheten. För att vara förenlig med principen om likabehandling av fondandelsägare och för att uppnå ett av syftena med den föreslagna lagändringen, en mer rättvis fördelning av kostnader, bör tröskelvärdet läggas på en nivå där fondförvaltaren uppskattar att den förväntas köpa eller sälja tillgångar för att hantera en begäran om köp eller inlösen av fondandelar i fonden. Finansinspektionen anser att det är av vikt för såväl nya investerare som befintliga fondandelsägare att det i fondbestämmelserna anges hur metoden för att fastställa tröskelvärdet är utformad. För att säkerställa att ett justerat fondandelsvärde tillämpas korrekt bör fondbolagen regelbundet se över tröskelvärdet och om det behövs justera nivån. Det är med hänsyn till detta inte lämpligt att i fondbestämmelserna uppge tröskelvärdets storlek. Finansinspektionen har i tillsynen möjlighet att granska att fondbolagen hanterar tröskelvärdet så att det kontinuerligt är på rätt nivå och att bolagen endast använder ett justerat fondandelsvärde vid betydande nettoflöden in i eller ut ur fonden.

När fondbolagen tillämpar ett justerat fondandelsvärde använder de en justeringsfaktor, det vill säga den faktor som bolaget använder för att justera fondandelsvärdet. Justeringsfaktorn bestäms utifrån direkta och indirekta transaktionskostnader (se prop. 2022/23:65 s. 25). Större nettoflöden kan orsaka oproportionellt högre transaktionskostnader än mindre nettoflöden vilket innebär att justeringsfaktorn kan komma att variera beroende på hur stora nettoflödena är. Så som tidigare nämnts syftar justeringsfaktorn till att

åstadkomma en justering av fondandelsvärdet som så långt som möjligt kompenserar fonden, och därmed även de befintliga eller kvarvarande andelsägarna, för transaktionskostnaderna. Eftersom ett justerat fondandelsvärde kan komma att tillämpas vid fondandelsägarnas in- och utträde ur fonden bedömer Finansinspektionen att det är värdefullt för fondandelsägarna att få information om den högsta möjliga justeringsfaktor som kan tillämpas i fonden. En uppgift om denna bör därför tas in i fondbestämmelserna. Vid godkännande av fondbestämmelserna gör Finansinspektionen därmed en prövning av om den högsta möjliga justeringsfaktorn är skälig för andelsägarna. Den justeringsfaktor som verkligen tillämpas kan i många fall komma att understiga den högsta möjliga justeringsfaktorn. Den högsta möjliga justeringsfaktorn utgör dock ett tak för den justeringsfaktor som kan tillämpas i fonden i ett enskilt fall.

Mot denna bakgrund föreslår Finansinspektionen att det införs en ny paragraf, 23 kap. 12 a §, i fondföreskrifterna som innebär att om ett justerat fondandelsvärde används i värdepappersfonden ska fondbestämmelserna innehålla en tydlig beskrivning av hur det justerade fondandelsvärdet är utformat. Beskrivningen ska inkludera metoden för hur tröskelvärdet och justeringsfaktorn fastställs samt den högsta möjliga justeringsfaktor som kan tillämpas i fonden.

För ett förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond respektive en AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond gäller i fråga om fondbestämmelser samma regler som för ett fondbolag som förvaltar en värdepappersfond (se 1 kap. 6 d § LVF, 1 kap. 2 och 3 §§ fondföreskrifterna, 12 kap. 3 § LAIF och 12 kap. 1 § AIF-föreskrifterna). De specifika lagkraven som föreslås i propositionen när det gäller justerat fondandelsvärde är dessutom desamma för fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare. Det är därför lämpligt att det som Finansinspektionen nu föreslår i fråga om fondbolag och värdepappersfonder även ska gälla för förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder och AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder.

2.3 Informationsbroschyr vid tillämpning av ett justerat fondandelsvärde

Finansinspektionen föreslår att ett fondbolag som tillämpar ett justerat fondandelsvärde i en värdepappersfond som bolaget förvaltar, ska i informationsbroschyren tydligt beskriva vad det justerade fondandelsvärdet

innebär och hur det används, samt informera om den högsta möjliga justeringsfaktor som kan tillämpas i fonden. Det ska även framgå av beskrivningen vilken betydelse det justerade fondandelsvärdet har för fondandelsvärdet och andelsägarna. Beskrivningen ska också innehålla ett lättbegripligt och tydligt räkneexempel som visar på effekterna av att ett justerat fondandelsvärde används.

Finansinspektionen föreslår också att det som ska gälla för fondbolag och värdepappersfonder även ska gälla för förvaltningsbolag och värdepappersfonder respektive för AIF-förvaltare och specialfonder.

Ett fondbolag som förvaltar värdepappersfonder ska tillhandahålla en informationsbroschyr för respektive värdepappersfond som bolaget förvaltar (se 4 kap. 15 § LVF).

En tillämpning av ett justerat fondandelsvärde kan uppfattas som mindre transparent än uttag av avgifter, eftersom de kostnader som påförs investerarna genom tillämpningen av ett justerat fondandelsvärde inte redovisas som just en avgift. Investerare kan dessutom inte på förhand veta om fondandelsvärdet kommer att justeras och med hur mycket. Det är därför viktigt att de får tydlig och lättillgänglig information om hur ett justerat fondandelsvärde fungerar samt att de behandlas lika med avseende på tillgång till information.

För att säkerställa att investerarna får tillräcklig information om justerat fondandelsvärde bör informationsbroschyren innehålla information om fondbolagets möjlighet att använda ett justerat fondandelsvärde och de närmare detaljerna för metodens tillämpning och utformning. Informationsbroschyren bör även innehålla en uppgift om den högsta tillåtna justeringsfaktor som kan tillämpas i fonden.

För att öka förståelsen för vilka effekter som ett justerat fondandelsvärde kan få för andelsägarna och fondandelsvärdet bör informationsbroschyren även innehålla ett lättbegripligt och tydligt räkneexempel och en beskrivning av hur det justerade fondandelsvärdet fungerar i fonden.

Att informationsbroschyren till viss del innehåller samma information som finns i fondbestämmelserna förekommer bland annat när det gäller avgifter som tas ut vid försäljning respektive inlösen (se 23 kap. 15 § första stycket och 29 kap. 17 § 1 fondföreskrifterna). Att även inkludera informationen i informationsbroschyren kan säkerställa att investerarna på ett enkelt sätt kan

ta del av informationen om ett justerat fondandelsvärde på ett samlat ställe. Om information om det justerade fondandelsvärdet förekommer endast genom de enskilda fondbestämmelserna bilagda på olika ställen i informationsbroschyren riskerar investerarna att gå miste om viktig information. Ur ett konsumentskyddsperspektiv är det därför av vikt att utförlig information om det justerade fondandelsvärdet kan finnas samlat på ett ställe i informationsbroschyren. Mot denna bakgrund föreslår Finansinspektionen att det införs en ny punkt 6 i 29 kap. 17 § fondföreskrifterna som innebär att fondbolag i sin informationsbroschyr ska lämna viss information om justerat fondandelsvärde.

För ett förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder gäller i fråga om en informationsbroschyr samma regler som för ett fondbolag som förvaltar en värdepappersfond (se 1 kap. 6 d § LVF och 1 kap. 2 och 3 §§ fondföreskrifterna). För en AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder regleras kraven på informationsbroschyr i 12 kap. 7 § LAIF och 13 kap. 6 § AIF-föreskrifterna. Enligt 13 kap. 6 § AIF-föreskrifterna gäller 29 kap. 17 § fondföreskrifterna i fråga om en informationsbroschyr för en specialfond. De specifika lagkraven som föreslås i propositionen när det gäller justerat fondandelsvärde är dessutom desamma för fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare. Det är därför lämpligt att det som Finansinspektionen nu föreslår i fråga om fondbolag och värdepappersfonder även ska gälla för förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder och AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder. Detta blir dock följderna redan av befintliga hänvisningar i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna och några justeringar i dessa föreskrifter är därför inte nödvändiga i denna del.

2.4 Årsberättelse och halvsårsredogörelse vid tillämpning av ett justerat fondandelsvärde

Finansinspektionen föreslår att ett fondbolag som tillämpar ett justerat fondandelsvärde i en värdepappersfond som bolaget förvaltar, ska se till att årsberättelsen och halvsårsredogörelsen innehåller en beskrivning av den metod som har tillämpats och information om vilken justeringsfaktor som använts under den aktuella perioden.

Finansinspektionen föreslår också att det som ska gälla för fondbolag även ska gälla för förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder och för AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder.

Ett fondbolag som förvaltar värdepappersfonder ska tillhandahålla en årsberättelse och en halvårsredogörelse för respektive värdepappersfond som bolaget förvaltar (se 4 kap. 18 § LVF). Årsberättelser och halvårsredogörelser ska innehålla den information som behövs för att varje värdepappersfonds utveckling och ställning ska kunna bedömas. Det är värdefullt för såväl investerare som Finansinspektionen att få information om hur bolaget har tillämpat ett justerat fondandelsvärde. Genom att den justeringsfaktor som har använts under den aktuella perioden anges i årsberättelsen och halvårsredogörelsen kan blivande och nuvarande investerare få information som kan vara av vikt vid jämförelse mellan olika fonder.

Det skulle kunna övervägas att kräva att en årsberättelse eller en halvårsredogörelse även ska innehålla en uppgift om det tröskelvärde som har använts under den aktuella perioden. Med hänsyn till att tröskelvärdet bland annat baseras på historiska transaktionsuppgifter kan det antas att tröskelvärdet periodvis endast kommer att ändras i begränsad omfattning och ibland kan förbli oförändrat under en längre tid. En uppgift om tröskelvärdet skulle tillsammans med annan marknadsdata kunna utnyttjas av en investerare vid inträde i eller utträde ur fonden för att försöka lägga en order under det aktuella tröskelvärdet. Något sådant krav bör därför inte ställas upp.

Mot denna bakgrund föreslår Finansinspektionen att det införs en ny paragraf, 31 kap. 48 b §, i fondföreskrifterna, som innebär att om fondbolaget har använt ett justerat fondandelsvärde i värdepappersfonden ska årsberättelsen och halvårsredogörelsen för fonden innehålla en beskrivning av den metod som har tillämpats och information om vilken justeringsfaktor som har använts under den aktuella perioden. Det bör i 31 kap. 34 och 56 §§ fondföreskrifterna tas in en hänvisning till föreslagna 31 kap. 48 b §.

För ett förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond respektive en AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond gäller samma regler i fråga om årsberättelser och halvårsredogörelser som för ett fondbolag som förvaltar en värdepappersfond (se 1 kap. 6 d § LVF, 1 kap. 2 och 3 §§ fondföreskrifterna, 12 kap. 10 § LAIF och 12 kap. 13 § AIF-föreskrifterna). De specifika lagkraven som föreslås i propositionen när det gäller justerat fondandelsvärde är dessutom desamma för fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare. Det är därför lämpligt att det som Finansinspektionen nu föreslår i fråga om fondbolag och värdepappersfonder även ska gälla för

förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder och AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder. Detta blir dock följderna redan av befintliga hänvisningar i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna och några justeringar i dessa föreskrifter är därför inte nödvändiga i denna del.

2.5 Ikraftträdande

I propositionen föreslås att ändringarna i LVF och LAIF ska träda i kraft den 1 juli 2023. Det är lämpligt att föreskrifterna träder i kraft samtidigt som lagarna. Finansinspektionen föreslår därför att ändringarna i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna ska träda i kraft den 1 juli 2023.

Med hänsyn till den fortsatta beredningen av ärendet är det möjligt att det kommer att bli en något kortare tid än vanligt mellan det att de föreslagna ändringarna i föreskrifterna publiceras och att de träder i kraft. Ändringarna innebär dock inte något krav på fondförvaltare att anpassa sin verksamhet eller sina styrdokument eller liknande, utan en möjlighet för dem att börja tillämpa ett justerat fondandelsvärde i fonder som de förvaltar. Finansinspektionen bedömer därför att en eventuellt kortare tid mellan offentliggörande och ikraftträdande inte kan förväntas innebära problem för fondförvaltare eller andra aktörer.

Finansinspektionen bedömer att det inte behövs några övergångsbestämmelser när det gäller föreskriftsändringarna.

3 Förslagets konsekvenser

3.1 Inledande ställningstaganden och utgångspunkter

I avsnitt 1.2 och 1.4 finns en beskrivning av vad Finansinspektionen vill uppnå med de föreslagna ändringarna, vilka alternativa lösningar som finns och vilka följder det kan få om den föreslagna regleringen inte kommer till stånd.

För uppgifter om de bemyndiganden som förväntas kunna ligga till grund för de föreslagna ändringarna och om ikraftträdande, se avsnitt 1.5 och 2.5. De föreslagna föreskriftsändringarna överensstämmer med de bemyndiganden som föreslås i propositionen.

De föreslagna ändringarna i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna är en följd av de lagändringar som föreslås i propositionen. Finansinspektionens föreskrifter innebär vissa preciseringar av de krav som följer av lagförslagen. De huvudsakliga konsekvenserna av den nya regleringen är dock en effekt av de lagändringar som regeringen föreslår och dessa konsekvenser redovisas i propositionen. Lagförslagen förväntas enligt regeringen ha positiva effekter för investerare, fondförvaltare och den finansiella stabiliteten. Enligt regeringen kan lagförslagen förväntas göra värdepappersmarknaden mindre störningskänslig och bidra till att värna den finansiella stabiliteten. Förslagen förväntas enligt regeringen inte medföra några beaktansvärda konsekvenser för Finansinspektionen eller det allmänna i övrigt. Inte heller förväntar regeringen att förslagen ska medföra några beaktansvärda konsekvenser i övrigt. Se vidare propositionen s. 30–34.

Regeringen föreslår ändringar i LVF och LAIF. Dessa lagar genomförs i viss utsträckning EU-direktiv. Regeringens förslag är ett nationellt initiativ som inte föräns av EU-reglering. Detsamma gäller Finansinspektionens förslag till föreskrifter. Finansinspektionen bedömer därför att förslagen i denna promemoria går utöver Sveriges skyldigheter som EU-medlemsstat men samtidigt är förenliga med såväl Ucits- som AIFM-direktivet.

3.2 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Vid utgången av 2022 uppgick den samlade fondförmögenheten i svenska värdepappersfonder och specialfonder till cirka 5 000 miljarder kronor.

Genom de lagförslag som lämnas i propositionen införs ett reglerat likviditetsverktyg i form av en möjlighet för fondbolag och vissa förvaltningsbolag och AIF-förvaltare att tillämpa ett justerat fondandelsvärde i värdepappers- eller specialfonder. Lagförslagen förväntas enligt regeringen ha positiva effekter för såväl investerare som den finansiella stabiliteten (se prop. 2022/23:65 s. 30–34).

De föreslagna föreskriftsändringarna innebär att fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare som tillämpar ett justerat fondandelsvärde ska lämna viss närmare angiven information om detta i fondbestämmelser, informationsbroschyr, årsberättelse och halvårsredogörelse. Konsumenterna kommer därmed att få information om bland annat innebörden av att ett justerat fondandelsvärde tillämpas i fonden och om en fonds högsta tillåtna justeringsfaktor. Vidare innebär till exempel förslagen att information om

justerat fondandelsvärde och nivån på justeringsfaktorn ska framgå av årsberättelsen och halvårsredogörelsen att investerare får en möjlighet att förstå hur förvaltaren tidigare har tillämpat metoden. Denna information skapar förutsättningar för konsumenter att göra informerade val, och tillämpning av det justerade fondandelsvärdet utgör samtidigt en del i en fonds hantering av likviditetsrisker. Enligt Finansinspektionen kan därmed de föreslagna ändringarna förväntas bidra till positiva effekter för såväl investerare som den finansiella stabiliteten.

3.3 Konsekvenser för företagen

3.3.1 Berörda företag

De föreslagna förordningsändringarna berör fondbolag och förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder samt AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder. Vid utgången av 2022 fördelades fondförmögenheten på 821 värdepappersfonder och specialfonder som förvaltades av 35 fondbolag, 30 AIF-förvaltare och fyra förvaltningsbolag. Bland förvaltarna förekommer en viss överlappning där fondbolag även är AIF-förvaltare (det vill säga att bolagen har tillstånd för både fondverksamhet enligt LVF och förvaltning av alternativa investeringsfonder enligt LAIF).

Det är endast de fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare som ansöker om godkännande av nya eller ändrade fondbestämmelser för att få tillämpa ett justerat fondandelsvärde som omfattas av de föreslagna föreskriftsändringarna. Såväl förutsättningarna för den enskilda fonden, som marknadsläget, andra tillämpliga regelverk och andra omständigheter kan påverka hur många fonder som kan bli aktuella för att tillämpa ett justerat fondandelsvärde. Det kan därför i dag inte anges hur många fondförvaltare som kan förväntas ansöka om godkännande av fondbestämmelser som medger tillämpning av ett justerat fondandelsvärde.

Det finns för närvarande enstaka fondbolag och förvaltningsbolag som tillämpar ett justerat försäljnings- och inlösenpris. Såsom framgår av de föreslagna lagändringarna i propositionen är tillämpning av ett justerat försäljnings- och inlösenpris tillåtet under en övergångsperiod efter att de föreslagna lagändringarna har trätt i kraft (se prop. 2022/23:65 s. 29–30). De fondförvaltare som i dag tillämpar ett justerat försäljnings- och inlösenpris bör därför komma in med en ansökan om godkännande av ändrade fondbestämmelser för att ta bort skrivningen om ett justerat

försäljnings- och inlösenpriset från fondbestämmelserna. Förvaltaren kan samtidigt ansöka om att i stället få tillämpa ett justerat fondandelsvärde.

I likhet med regeringens bedömning när det gäller lagförslagen anser Finansinspektionen att det inte bör tas särskilda hänsyn till små företag vid föreskrifternas utformning (se prop 2022/23:65 s. 33). En av anledningarna till att företagen föreslås få möjlighet att tillämpa ett justerat fondandelsvärde är att det kan öka investerarskyddet. Kraven i detta hänseende bör inte vara lägre bara för att den fondförvaltare som erbjuder tjänsten är ett mindre företag.

3.3.2 Konsekvenser för berörda företag

Ett krav på ansökan om ändring av fondbestämmelser i enlighet med de föreslagna föreskrifterna innebär en viss administrativ börda för ett fondbolag, förvaltningsbolag eller AIF-förvaltare, oavsett om fondförvaltaren redan tillämpar ett justerat försäljnings- och inlösenpris eller om det avser att börja tillämpa ett justerat fondandelsvärde.

Tillämpningen av ett justerat försäljnings- och inlösenpris är tillåtet under en övergångsperiod även efter att de föreslagna lagändringarna har trätt i kraft. En fondförvaltare som i dag tillämpar ett justerat försäljnings- och inlösenpris i en fond har redan fått fondbestämmelser som inkluderar detta godkända av Finansinspektionen. Förvaltaren kan därmed antas ha tillgång till merparten av de uppgifter som enligt föreskrifterna krävs i en ansökan om att i stället få tillämpa ett justerat fondandelsvärde. Därmed kan den administrativa bördan att ta fram en ansökan om godkännande av ändrade fondbestämmelser i enlighet med de föreskrifter som nu föreslås förväntas bli begränsade för dessa aktörer.

De fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare som för närvarande inte tillämpar ett justerat försäljnings- och inlösenpris, kan välja om de vill ansöka om godkännande av fondbestämmelser som möjliggör ett justerat fondandelsvärde. En ansökan i enlighet med föreskrifternas krav innebär en viss administrativ börda. De föreslagna föreskrifterna förväntas dock inte i sig föranleda någon påtagligt ökad kostnad jämfört med i dag eftersom Finansinspektionen i allt väsentligt ställer motsvarande krav på de bolag som i dag ansöker om att få tillämpa ett justerat försäljnings- och inlösenpris. Även för dessa aktörer får den administrativa bördan anses vara begränsad vid en ansökan om ändrade fondbestämmelser som inkluderar tillämpning av justerat fondandelsvärde i enlighet med förslagen.

Ett fondbolag, ett förvaltningsbolag eller en AIF-förvaltare som tillämpar ett justerat fondandelsvärde ska bland annat uppfylla vissa lagkrav när det gäller den organisation, de system och den kompetens som krävs för att beräkna och använda det justerade fondandelsvärdet (se föreslagna 4 kap. 10 b § LVF). Genom Finansinspektionens förslag till föreskrifter preciseras vissa krav bland annat för rutiner och informationslämnande i informationsbroschyr, årsberättelse och halvårsredogörelse vid tillämpning av ett justerat fondandelsvärde. Även i denna del får det anses att föreskrifterna kan medföra en viss administrativ börda för de förvaltare som väljer att tillämpa ett justerat fondandelsvärde. Förslagen innebär samtidigt att det jämfört med i dag blir tydligare vad som krävs av en fondförvaltare som tillämpar ett justerat fondandelsvärde. Det underlättar inte bara för fondmarknaden i stort utan även för enskilda fondförvaltare som avser att tillämpa ett justerat fondandelsvärde. Sammantaget bedöms därför den administrativa bördan som följer av de nya föreskrifterna vara begränsad.

Finansinspektionen bedömer att de administrativa kostnaderna endast kommer att öka i begränsad omfattning för de fondförvaltare som väljer att tillämpa ett justerat fondandelsvärde. Engångskostnaderna för att analysera de nya föreskrifterna och för att göra nödvändiga anpassningar till dem beräknas bli mellan 14 760 kronor (10 timmar x 1 476 kronor⁵) och 22 140 kronor (15 timmar x 1 476 kronor).

3.4 Konsekvenser för Finansinspektionen

De föreslagna föreskriftsändringarna kan förväntas underlätta prövning av fondbestämmelser som inkluderar tillämpning av ett justerat fondandelsvärde och underlätta tillsynen av sådan tillämpning. Förslagen förutses inte påverka inspektionens resursbehov. Ändringarna kräver inga särskilda informationsinsatser utöver en avisering om de nya föreskrifterna på Finansinspektionens webbplats.

3.5 Övriga konsekvenser

Förslagen till föreskrifter bedöms inte ha några konsekvenser för kommuner eller regioner. Förslagen bedöms inte heller i övrigt ha andra konsekvenser än de som behandlas i denna promemoria.

⁵ Beloppet motsvarar timkostnadsnormen enligt 2 § första stycket förordningen (2009:1237) om timkostnadsnorm inom rättshjälpsområdet.

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Chefsjurist Eric Leijonram, Finansinspektionen, Sverige, www.fi.se
ISSN 1102-7460

Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder;

FFFS
20XX:XX
Utkom från trycket
Ange datum

beslutade den xx månad 2023.

Finansinspektionen föreskriver med stöd av 18 § x, 18, 21 och 23 förordningen (2013:588) om värdepappersfonder i fråga om Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder

dels att 1 kap. 2 och 3 §§, 29 kap. 17 § och 31 kap. 34 och 56 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 7 kap. 8 a §, 23 kap. 12 a § och 31 kap. 48 b §, och närmast före 7 kap. 8 a § och 31 kap. 48 b § nya rubriker av följande lydelse.

1 kap.

2 § För ett förvaltningsbolag som har fått tillstånd att förvalta en värdepappersfond enligt 1 kap. 6 b § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, gäller följande bestämmelser i tillämpliga delar i den verksamhet som rör fonden, om verksamheten drivs från en filial i Sverige enligt 1 kap. 6 § första stycket 1 lagen om värdepappersfonder:

- 1 kap. Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde, 9 §,
- 3 kap. Anmälningsskyldiga förfaranden och underrättelser, 2–5 §§,
- 4 kap. Språklig utformning av handlingar vid ansökan om tillstånd till gränsöverskridande fusion,
- 7 kap. Organisatoriska krav, 1 § första stycket 4, 7 och 9 samt andra och fjärde styckena och 8 a §,
- 14 kap. Uppdragsavtal (outsourcing), 2 § andra stycket 5 samt fjärde och femte styckena,
- 16 kap. Uppföranderegler,
- 17 kap. Bekräftelse av order om teckning och inlösen av fondandelar,
- 18 kap. Bästa möjliga resultat vid utförande av portföljtransaktioner,
- 19 kap. Bästa möjliga resultat vid placering av order,
- 20 kap. Hantering av portföljtransaktioner och order,
- 21 kap. Incitament,

- 23 kap. Fondbestämmelsernas innehåll,
- 24 kap. Tillåtna tillgångar,
- 25 kap. Handel med derivatinstrument samt användning av andra tekniker och instrument, 1–22 §§,
- 26 kap. Matar- och mottagarfonder, 2–5 §§,
- 27 kap. Information till fondandelsägare vid fusioner,
- 28 kap. Metod för tillhandahållande av viss fondinformation,
- 29 kap. Informationsbroschyr,
- 30 kap. Tillhandahållande av faktablad och informationsbroschyr, 1 och 2 §§,
- 31 kap. Årsberättelse och halvårsredogörelse för värdepappersfonder,
- 32 kap. Information som fondföretag och förvaltningsbolag lämnar i Sverige, 1, 7 och 8 §§, samt
- 33 kap. Informations- och rapporteringskrav, 7–12, 14 och 15 §§.

För annan verksamhet än den som avses i första stycket och som drivs på det sätt som anges i 1 kap. 6 § första stycket 1 lagen om värdepappersfonder, ska följande bestämmelser gälla i tillämpliga delar:

- 1 kap. Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde, 9 §,
- 7 kap. Organisatoriska krav, 1 § första stycket 4, 7 och 9 samt andra och fjärde styckena,
- 14 kap. Uppdragsavtal (outsourcing), 2 § andra stycket 5 samt fjärde och femte styckena,
- 16 kap. Uppföranderegler,
- 17 kap. Bekräftelse av order om teckning och inlösen av fondandelar,
- 18 kap. Bästa möjliga resultat vid utförande av portföljtransaktioner,
- 19 kap. Bästa möjliga resultat vid placering av order,
- 20 kap. Hantering av portföljtransaktioner och order, samt
- 21 kap. Incitament.

3 § För ett förvaltningsbolag som har fått tillstånd att förvalta en värdepappersfond enligt 1 kap. 6 b § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, gäller följande bestämmelser i tillämpliga delar i den verksamhet som rör fonden, om verksamheten drivs från förvaltningsbolagets hemland enligt 1 kap. 6 § första stycket 2 lagen om värdepappersfonder:

- 1 kap. Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde, 9 §,

- 3 kap. Anmälningsskyldiga förfaranden och underrättelser, 2–5 §§,
- 4 kap. Språklig utformning av handlingar vid ansökan om tillstånd till gränsöverskridande fusion,
- 7 kap. Organisatoriska krav, 8 a §,
- 23 kap. Fondbestämmelsernas innehåll,
- 24 kap. Tillåtna tillgångar,
- 25 kap. Handel med derivatinstrument samt användning av andra tekniker och instrument, 1–22 §§,
- 26 kap. Matar- och mottagarfonder, 2–5 §§,
- 27 kap. Information till fondandelsägare vid fusioner,
- 28 kap. Metod för tillhandahållande av viss fondinformation,
- 29 kap. Informationsbroschyr,
- 30 kap. Tillhandahållande av faktablad och informationsbroschyr, 1 och 2 §§,
- 31 kap. Årsberättelse och halvårsredogörelse,
- 32 kap. Information som fondföretag och förvaltningsbolag lämnar i Sverige, 1, 7 och 8 §§, samt
- 33 kap. Informations- och rapporteringskrav, 7–12, 14 och 15 §§.

7 kap.

Justerat fondandelsvärde

8 a § Ett fondbolag som tillämpar ett justerat fondandelsvärde enligt 4 kap. 10 b § lagen (2004:46) om värdepappersfonder i en värdepappersfond som bolaget förvaltar, ska ha lämpliga rutiner som säkerställer att tillämpningen är korrekt och enhetlig.

Rutinerna ska åtminstone ange

1. enligt vilka metoder bolaget beräknar och använder tröskelvärdet och justeringsfaktorn,
2. hur bolaget organiserar och utför arbetet med det justerade fondandelsvärdet,
3. vilken eller vilka funktioner i bolaget som ansvarar för arbetet, och
4. hur bolaget följer upp, utvärderar och dokumenterar sin tillämpning av det justerade fondandelsvärdet.

Bolaget ska ange rutinerna i sina interna regler för fondredovisning eller i motsvarande skriftliga dokument.

23 kap.

12 a § Ett fondbolag som tillämpar ett justerat fondandelsvärde enligt 4 kap. 10 b § lagen (2004:46) om värdepappersfonder i värdepappersfonden, ska se till att fondbestämmelserna innehåller en tydlig beskrivning av hur det justerade fondandelsvärdet beräknas och används. Beskrivningen ska inkludera metoden för hur fondbolaget fastställer tröskelvärdet och justeringsfaktorn samt den högsta möjliga justeringsfaktor som bolaget kan tillämpa i fonden.

29 kap.

17 § I informationsbroschyren ska följande upplysningar lämnas:

1. En uppgift, angiven i procent av fondandelarnas värde, om den högsta avgift som det fondbolag som förvaltar värdepappersfonden får ta ut vid försäljning respektive inlösen av fondandelar i fonden.

2. En uppgift, angiven i procent av fondandelarnas värde, om den gällande avgift som det fondbolag som förvaltar värdepappersfonden tar ut vid försäljning respektive inlösen av fondandelar i fonden.

3. En uppgift, angiven som en årlig procentuell andel av fondens värde, om den högsta fasta avgift som det fondbolag som förvaltar värdepappersfonden får ta ut ur fonden för att täcka kostnaderna för förvaltning, inklusive kostnader för förvaring, tillsyn och revisorer.

4. En uppgift, angiven som en årlig procentuell andel av värdepappersfondens värde, om den gällande avgift som det fondbolag som förvaltar fonden tar ut ur fonden för att täcka kostnaderna enligt 3.

5. Om fondbolaget tar ut en prestationsbaserad förvaltningsavgift ur värdepappersfonden ska det i informationsbroschyren finnas ett lättbegripligt och tydligt räkneexempel som visar på effekterna av avgiftsmodellen. Räkneexemplet ska åtföljas av en text som tydligt förklarar hur avgiftsmodellen fungerar och beskriver eventuella effekter som avgiftsmodellen kan medföra.

6. Om fondbolaget tillämpar ett justerat fondandelsvärde enligt 4 kap. 10 b § lagen (2004:46) om värdepappersfonder i värdepappersfonden, ska informationsbroschyren tydligt beskriva vad det justerade fondandelsvärdet innebär och hur det används, samt informera om den högsta möjliga justeringsfaktor som kan tillämpas i fonden. Det ska även framgå av beskrivningen vilken betydelse det justerade fondandelsvärdet har för fondandelsvärdet och andelsägarna. Beskrivningen ska också innehålla ett lättbegripligt och tydligt räkneexempel som visar på effekterna av att ett justerat fondandelsvärde används.

Uppgifter enligt första stycket 2 och 4–6 får bolaget lämna i en bilaga till informationsbroschyren.

31 kap.

34 § Ett fondbolag ska, utöver vad som följer av övriga bestämmelser i detta kapitel, se till att årsberättelsen innehåller de upplysningar som anges i 35–48 b §§.

Justerat fondandelsvärde

48 b § Ett fondbolag som tillämpar ett justerat fondandelsvärde enligt 4 kap. 10 b § lagen (2004:46) om värdepappersfonder i värdepappersfonden, ska se till att årsberättelsen innehåller

- en beskrivning av den metod som bolaget har tillämpat, och
- information om vilken justeringsfaktor som bolaget har använt under den aktuella perioden.

56 § Ett fondbolag ska när det upprättar halvårsredogörelsen tillämpa 2, 3 och 6–11 §§, 13 § första stycket, 14–17, 27–32, 48 b och 49 §§.

Vid tillämpningen av 15 § ska uppgifterna enligt 11 § avse utgående balans för föregående räkenskapsår.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2023.

DANIEL BARR

Mattias Laine

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Chefsjurist Eric Leijonram, Finansinspektionen, Sverige, www.fi.se
ISSN 1102-7460

Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder;

FFFS
20XX:XX
Utkom från trycket
Ange datum

beslutade den xx månad 2023.

Finansinspektionen föreskriver med stöd av x § förordningen (2013:587) om förvaltare av alternativa investeringsfonder att det i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska införas en ny paragraf, 12 kap. 7 a §, och närmast före 12 kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse.

12 kap.

Justerat fondandelsvärde

7 a § Vad som anges i 7 kap. 8 a § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder i fråga om justerat fondandelsvärde, ska också gälla för en AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder. Vad som där anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare och vad som anges om värdepappersfond ska avse specialfond.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2023.

DANIEL BARR

Mattias Laine